

זוהר חלק ב' פרשת שמות דף יב ע"ב

משה ראה שלא עתיד לצאת ממנו זרע שיאמר שמע ישראל

"וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ", ראה באותן חמשים אותיות שמיחדים ישראל להקדוש ברוך הוא, ואומרים בכל יום שמע ישראל פעמים שיש בהם כ"ה כ"ה שני פעמים [מא] וזאת לא ראה בו.

טוב מהכל הוא צדיק שנולד מרשע

רבי אבא אמר, "וַיִּפֶן כֹּה", ראה אם יש בו מעשים טובים, "וְכֹה", אם עתיד לצאת ממנו בן טוב, מיד "וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ", ראה ברוח הקודש שאין עתיד לצאת ממנו בן טוב, שאמר רבי אבא כמה רשעים יש בעולם שמולידים בנים טובים יותר מן הצדיקים, וזה הבן הטוב שנולד מן רשע, הוא יותר טוב, להיותו טהור מטמא, אור מתוך חשך, חכמה מתוך כסילות, וזה הוא טוב מהכל.

משה ברוח הקודש ראה

"וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ", "וַיֵּרָא", שכתוב כאן, היינו שהסתכל ברוח הקודש, ולפיכך נתן עיניו בו והרגו.

משה הלך אל הבאר כמו שהלך יעקב

והקדוש ברוך הוא היה מסבב הכל שילך אל הבאר ההיא, כמו שהלך יעקב אל הבאר, שכתוב: "וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר", ביעקב כתוב: "וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר" (בראשית כט, ב), במשה כתוב: "וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מְדִינַת וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר", לפי שמשה ויעקב אף על פי שבמדרגה אחת היו, נתעלה משה בזה יותר ממנו [מב].

זיו הזוהר

מא. כי בהפסוק שמע ישראל יש כ"ה אותיות. מב. באר מרמז על מלכות, על הבאר פירוש, גבוה

פה הבאר נברא בין השמשות

שאל רבי יוסי לרבי יצחק, באר ההיא שראה יעקב וראה משה, אם זו היתה אותה הבאר שחפרו אברהם ויצחק, אמר לו לא, אלא בשעה שנברא העולם נבראה באר הזאת, ובערב שבת בין השמשות נברא פה שלה, וזאת היא הבאר שראו יעקב ומשה.

זוהר חלק ב' פרשת שמות דף יג ע"א

על ידי יעקב לא היו צריכים להסיר את האבן

"וּלְכֹהֵן מִדִּין שְׁבַע בְּנוֹת וַתְּבַאֲנָה וַתְּדַלְּנָה וּגו'" אמר רבי יהודה, אם זו היא הבאר היא אותה הבאר של יעקב, הרי כתוב בו: "וַיִּנְאֲסֻפוּ שְׁמָה כָּל הַעֲדָרִים וַיְגַלְלוּ וּגו'" (בראשית כט, א), וכאן בנות יתרו לא נצרכו לזה, אלא "וַתְּבַאֲנָה וַתְּדַלְּנָה", בלא טורח אחר.

אמר רבי חייא, יעקב הסיר את האבן מן הבאר, שהרי כתוב כאשר נאספו שמה כל העדרים, "וַיְהִיבוּ אֶת הָאֶבֶן", וביעקב לא כתוב, וישב את האבן, שהרי לא נצרך לזה אחר כך, כי בתחלה המים לא היו עולים, כיון שבא יעקב, עלו המים לנגדו, ואבן ההיא לא היתה עוד על פי הבאר, ולפיכך "וַתְּבַאֲנָה וַתְּדַלְּנָה".

זוהר חלק ב' פרשת שמות דף יג ע"ב

משה רבנו על הבאר

אמר רבי אלעזר, אשרי חלקם של הצדיקים, יעקב ברח מפני אחיו ונזדמן לו באר, כיון שהבאר ראתה אותו, הכירו המים את רבונו^[מג] עלו נגדו ושמחו עמו, ושם נזדווגה לו בת זוגו, משה ברח מלפני פרעה ונזדמנה לו באר ההיא, והמים ראו אותו והכירו רבונו ועלו אליו, ושם נזדווגה לו בת זוגו.

מה בין משה ליעקב, יעקב כתוב בו, "וַיְהִי פֶּאֶשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וּגו'" (בראשית כט, י), "וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגְלַל אֶת הָאֶבֶן וּגו'", משה מה כתוב בו "וַיִּבְאֵנוּ הָרַעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַיִּקָּם מֹשֶׁה וַיּוֹשַׁעַן וּגו'"^[מד], בודאי ידע משה כיון שראה שהמים עלו לנגדו כי שם תזדמן לו בת זוגו, ועוד שהרי רוח הקודש לא סרה ממנו לעולם, ובו היה יודע שצפורה תהיה בת זוגו, אמר משה, ודאי יעקב בא לכאן והמים עלו נגדו, נזדמן לו איש אשר אספו אל ביתו ונתן לו כל מה שנצרך, גם אני כך.

עוד למדנו, שיתרו כומר לעבודה זרה היה, כיון שראה שעבודה זרה אין בה ממש, נפרש מעבודתה, ויקם עליו העם ונדוהו, כיון שראו את בנותיו היו מגרשים אותן, שהרי בתחלה רעו הרועים את צאנו, כיון שראה משה ברוח הקודש שעל דבר העבודה זרה עשו כך, מיד "וַיִּקָּם מֹשֶׁה וַיּוֹשַׁעַן וַיִּשְׁקֵן אֶת צֹאנָם", ונעשה משה קנאי להקדוש ברוך הוא בכל.

זיו הזוהר

יותר ממדרגה זו. מג. מי הבאר מרמז על שפע החסדים שנשפע למלכות על ידי קדושת משה, ולכן הוא נקרא רבונו וכן יעקב. מד. נראה לי החילוק כי ויגש היינו עבודה יתירה מן ויקם שהוא

זוהר חלק ב' פרשת שמות דף יד ע"א

על ידי מצרי בא משה למדין

"וּתְאֲמַרְןָ אִישׁ מִצְרֵי הַצִּילָנוּ מִיַּד הָרָעִים", רבי חייא אמר, הרי ביארו החברים, שנצנצה בהן רוח הקודש, ואמרו ולא ידעו מה שאמרו, משל לאדם שהיה יושב במדבר, והיו ימים שלא אכל בשר, יום אחד בא דוב לטרוף כבש אחד, ברח הכבש והדוב רדף אחריו, עד שהגיעו אצל האיש ההוא למדבר, ראה האיש את הכבש החזיק בו ושחטו, ואכל הבשר[מה].

זוהר חלק א' פרשת וירא דף קק ע"ב

מרמזו על היחוד

"וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ וְגו'", "אֶת בְּרִיתוֹ", זו השכינה, "אֶת אַבְרָהָם", לאברהם צריך לומר, אלא "אֶת אַבְרָהָם", היינו ההתחברות והזדווגות שלה בהאבות[מיו], "אֶת אַבְרָהָם", זהו מערבית דרומית, "אֶת יִצְחָק", זהו צפונית מערבית, "וְאֶת יַעֲקֹב", זהו זיווג אחד, כלל אחד, זיווג שלם כראוי.

זוהר חלק א' פרשת ויצא דף קנט ע"ב

עימו אנכי בצרה

"וַיִּירָא מְלֶאכֶּה ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מֵתוֹךְ הַסֶּנֶה". מה הטעם של סנה, אמר רבי חייא, משל למלך שמת בנו, מה עושה כופה את מטתו בשביל אבלות בנו, ואינו מתקן מטתו, אלא שנוטל קוצים ודרדרים ומניחם תחת מטתו ושוכב עליה, כך הקדוש ברוך הוא כיון שגלו ישראל ונחרב המקדש, נטל קוצים ודרדרים והניחם תחתיו, זה שכתוב: "וַיִּירָא מְלֶאכֶּה ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מֵתוֹךְ הַסֶּנֶה", לפי שישראל היו בגלות.

זוהר חלק ד' פרשת בלק דף קפז ע"ב

הפרש בין אברהם למשה

"וַיִּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הַנְּבִי". אמר הילד החכם, מפני מה כתוב: "מֹשֶׁה מֹשֶׁה", בלי הפסק טעם, מדוע לא, כמו שכתוב: "אַבְרָהָם אַבְרָהָם" (בראשית כב, יא), שיש טעם מפסיק באמצע, אלא לפי שאברהם עתה נשתלם, מה שלא היה מקודם לזה, לפי שבזמן

זוהר חלק ד' פרשת וירא דף קק ע"ב

בכח גדול ובטח בלי שום ספק. מה. פירוש, הנמשל הוא שהדוב היינו האיש מצרי שהרגו משה, והכבש שברח מאימת הדוב היינו משה שברח מאימת הריגתו לאיש מצרי, והאדם הרעב היושב במדבר ומצפה לאכילת בשר היינו צפורה שהיתה מצפה להנשא לאיש, וכמו שהדוב גרם שתברח

הכבש להאיש שבמדבר, כן האיש מצרי גרם שיברח משה אל צפורה. מו. התחברות השכינה באבהן היינו בהספירות חסד גבורה תפארת, וידוע שהשכינה שרויה במערב, ודרום היינו ימין חסד, צפון היינו גבורה שמאל, ועיקר הזיווג הוא את יעקב מדת התפארת, ובזה יובן כל המאמר.

ההוא היה מקבל עליו הברית מילה, ומה שהיה נעלם ממנו עד עתה, נתגלה לו לבסוף, לפיכך יש הפרש בין אברהם שלבסוף לאברהם שבתחלה, אבל משה מיד שנולד אור המאיר היה עמו, שכתוב: **"וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא"**, וכתוב: **"וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב"** (בראשית א, ד), שמשה נתקשר מיד במדרגה שלו, לפיכך כתוב: **"מִשָּׁה מִשָּׁה"**, בלי טעם מפסיק.

זוהר חלק ד' פרשת חקת דף קפ ע"א

ה' אמר למשה להתפרש מאשתו ולהתחבר אל השכינה

"וַיֹּאמֶר אֶל תְּקַרְבַּ הֵלֶם שֶׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ וְגו'", אמר רבי אלעזר, מה ענין הנעל כאן, אלא נתבאר, שפקד לו על אודות אשתו להתפרש ממנה, ולהזדווג בבחינת אשה אחרת, של אור העליון הקדוש, והיינו השכינה, העביר אותו מעולם הזה, והקים אותו בעולם אחר.

ועל כן, כל מה שהמת נותן לאדם בחלום הוא טוב, לוקח בגדיו מן בית, הוא רע, כגון שלוקח מנעליו, מה הטעם, לפי שהעביר רגליו שהן יסוד האדם מזה העולם, ואספן לעולם אחר, מקום שמיתה שורה בו, שכתוב: **"מֵה יָפוּ פְעַמְיָךְ בְּנְעֻלַיִם בַּת נְדִיב"** (שיר השירים ז, ב), וסוד הדבר ידוע בין החברים.

זוהר חלק ב' פרשת פקודי דף רכב ע"א

משה נתמנה שיוכל לבטל גזרות

רבי חזקיה אמר, **"שֶׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ"**, זה הכתוב נתבאר, שהפרישו הקדוש ברוך הוא מאשתו, בשביל להתדבק בהשכינה, שכתוב: **"כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אִתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא"**, **"אֲדַמַּת קֹדֶשׁ"** זו השכינה, דבקות קדושה נדבק משה בשעה שהיא למעלה, שאז קשר לו הקדוש ברוך הוא בהחביבות שלמעלה, ונתמנה להיות ממונה גדול על הבית, הוא גזר והקדוש ברוך הוא עשה, שכתוב: **"וּפְצַתָּהּ הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וְגו'"** (במדבר טז, ל), וכתוב: **"וַיְהִי כְּכַלְתּוֹ לְדַבֵּר וְגו' וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה"** (שם פסוק לא), וכתוב: **"קוֹמָה הִי"** (במדבר י, לה), **"שׁוֹבָה הִי"**.